

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ES TULAJDONOS: LÖWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

Magyar éhletlenség.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hivatalos lapjában nem régen panasolta el egyik gazda, hogy mikor legutóbb Svájcban járt tenyész-állatokat beszerezni: Siementhal teheneket és apaállatokat, egynémelyik állomáson két-három Magyarországról származó borjúkkal telt vasuti kocsit fedezett fel. Az élelmes svájciak tehát innen viszik ki nagyrészt növendék korában azoknak az állatoknak, amelyeket felnőtt korukban mint eredeti svájci tenyészanyagot sóznak a magyar gazdák nyakába.

Igaz-e ez a dolog, azt hirtelenében megállapítani nem tudjuk. De hogy sok benne a valószínűség, azt számtalan hasonló példa erősíti meg. Így vagyunk pl. a komlóval is. A magyar komló nem kell a sörgyárosoknak, kénytelenek vagyunk kivinni a komlót Csehországba és az ottani piacon értékesíteni, amelyet természetesen a közvetítőktől a magyar sörgyárosok vesznek össze csehországi komló gyanánt. Így vagyunk az uborkával is. Znaim városát már évek óta Nagykovács látja el uborkával, amit a znaimiak besavanyítanak s ötször annyi árért, mint ahogy a nyers terméket vették, eladják a magyar fogyasztónak. Beszéljünk-e arról, hogy mennyi magyar gyümölcs vándorol ki idegenbe, amely

aztán cukrozottan, vagy befőtt formájában mégis csak visszakérül hozzánk, de természetesen a nyers anyagnak 5-6-szoros áráért.

Mikor a tulipánmozgalom fénykorát élte, vajjon ki szállított nekünk legtöbb tulipánjelvényt? Bécs városa! Pedig a tulipánjelvény valóságos kötelezvenyszámba ment, hogy annak a viselője csak is magyar ipar cikket vásárol.

Ime ezek a példái a magyar éhletlenségnek, értékesítési viszonyaink rendezetlenségének.

Mikor a Balkán államok mozgolódni kezdtek, egy csomó bolgár kertész hagyta itt az országot. Mi lett ennek a következménye? Hogy a nagyobb városok piacain hirtelen felszokkott a zöldség ára, sőt egynémely helyen valóságos zöldségínség ütött ki. Ha valami idegen nemzet fia hallaná ezt, a szemünk közé kacagna. Hát a magyar ember, a magyar gazda tényleg olyan éhletlenség, hogy még szántóföldjéből is egy idegen nemzetfia gyűjt vagyont?

Azt is tudja mindenki, hogy Magyarországon rengeteg paprika terem, de ha nekem, mint nagykereskedőnek szükségem volna egy vasuti kocsira rakomány paprikára, kénytelen lennék azt Bécsben megvenni.

A budapesti csemegeüzletekben métermázsaszámra látunk tiroli almát, amelyért hihetetlen árakat kérnek a kereskedők. Vajjon nálunk nem terem elég alma? S a mi almánk

nem eléggé finom, nincs olyan jó, mint a tiroli alma? Sokkal jobb, de a magyar éhletlenség úgy hozza magával, hogy mi mindent drágán veszünk és olesón eladunk.

Vajjon mi ennek a következménye? Az, hogy napról-napra szegényedünk, ami természetes dolog is, mert aki többet költ, mint amennyit keres, annak előbb-utóbb tönkre kell mennie.

De hát vajjon hol keressünk erre a betegségre orvosságot?

A mi nézetünk szerint ezen a bajon nem segít más, mint a szervezkedés.

Az éhletlenség a gyöngeségnek a jele. Már pedig a gyöngeségen más-ként segíteni, mint a szétforgácsolt apró erők tömörítésével, nem igen lehet.

Első sorban a gazdaközöniséget kell alkalmas szervezetbe tömöríteni, gazdakörökbe és szövetkezetbe, amelyek unos-untalan szemé elé tárják, hogy mennyire becses a magyar földnek minden terméke. Gazdaköröket kell minél nagyobb számba alakítani, amelyek megtanítják a népet a kereskedelmi alapismeretekre, a kétszer kettő négyre, amelyek világosan a szemé elé tárják azt a keserves utat, amit egy-egy terméknek meg kell tenni, amíg a termelőtől eljut a fogyasztóig. Ki kell nyitni igenis a nép szemét, nevelni kell a népet; alkossunk minél több olyan szervezetet, amelynek feladata az alsóbb társadalmi osztályok gazdasági nevelése.

TÁRCA.

A boszorkány leánya.

Irta: Molnár Márton.

A poleszavi állomástól éppen két órányira van szekéren a kis merilovi kastély. A tönkresanyargott orosz gebék poroszkálva haladnak a hepehupás uton, amelyet a természet vörös kavicsokkal hintett be s a szegény párák nagyokat fújnak, mikor gondozatlan patáikban akad egy-egy hegyes kő, vagy éles kavics, melytől a kocsis megszabadítja őket.

Vorlov Lórisznak elég ideje volt gondolkodni afölött, hogy minő lesz a viszontlátás. Az ut két oldalán húzó erdő pusztán volt még s egyik-másik ágról le sem olvadt a hó, így hát beláthatott a messze elhúzó vadonba, amelynek minden rejtett

zugát, minden kis vadászlakát és medveoduját úgy ismerte egykor, mint akár a tenyere barázdáit.

Pedig tíz év óta sokat változhatott itt minden. A százasos nyírfák legszebbjeit lassan fűrészelte le gyökereikről az idő szorgalmas kis napszámosa s amit a szu meg az egyéb rovarok békén hagytak, azt lehordatta butorfának az öreg Vorlov, a környék ura.

Különös emlékek újultak meg a fiatal ember szívében. Azon a két órányai rázós uton újra eszébe jutott minden, minden, amit itt átélt, ami akkor szívét-lelkét foglalkoztatta, különösen pedig azok a körülmények, amelyek elűldözték őt erről a csendes, nyugalmas szép vidékről, szeretett szülőföldjéről, pályájának bölcsőjétől. . .

I.

Tíz év! Akkor még selymes, dus, szőke volt a haja, most már deresedni, ritkulni kezd. A homloka sima, szeméi fénylők, vére tüzes,

szilaj, az ifjuság kicsapongására hajlandó volt, csak a szíve vérzett akkor is úgy mint most.

Rajongó osztálykülömbiséget nem ismerő, az arany szabadságért lelkesülő ifju volt, de a Vorlovok daca és büszke önérzete áthatotta az ő véret is és ha érzelmekről volt szó, még tulajdon édes atyját sem ismerte el maga fölött ítélő bírának. . . Es a vad orosz főúr kiharancsolta házából, eltiltotta családjától, kitagadta vagyonából az ő tulajdon, egyetlen fiát, az ő büszkeségét és reményét, száműzte a család utolsó sarját örökre, visszavonhatatlanul. . .

Örökre! Istenem, hiszen a zsarnokok gögje nem tart örökké! Hát még egy folyton gyöngülő, napról-napra jobban összeaszó aggyantának a büszkesége! Megtört ez is, de hosszú tíz év, egy fél élet kellett hozzá. . .

Vorlov Lórisz visszatért a szülői házba, de ép olyan beteg, mint ahogy elment. A

MA SZÉP NAGY MÓR UJONAN BERENDEZETT LÁTVÁNYOSSÁG DIVATÁRUHÁZA

KESZTHELYEN, hova az őszi és téli évadra **szebbnél szebb** uri és női divatcikkek érkeztek és **folyton érkeznek** FÉNYESEN BERENDEZETT DIVATÁRUHAZ KIEMELENŐ CIKKEI: női blouzek, mindennemű Jouponok és szörme garnitúrák; **átmeneti uri kabátok, fiu öltönyök**, valódi amerikai női-, férfi- és gyermekcipők. — **Ujdonságok**: angol, olasz és Habik kalapokban, **angol nyakkendők** és angol hajtó és utcai keztyükben. **◉ Szolid szabott árak ! !**

Községi gyűlés.

Tapolca nagyközség képviselő-testülete f. hó 16-án tartott gyűlésén tudomásul veszi Sütő Károly községi végrehajtónak a Balatoni Hírlap szerkesztését, de kijelenti, hogy a szerkesztéssel járó munkálkodást csak hivatalos órán és helyiségen kívül teljesíthet.

Jelenti főjegyző, hogy elkészítette a város tulajdonát képező kávéházi helyiség bérbeadásra vonatkozó árverési feltételek szövegét, mely szerint a kikiáltási ár 2250 korona, bántpénz 600 korona, bérleti idő 1913. évi október 1-től számítandó 6 év; bérösszeg negyed évenként előre fizetendő, 3 havi hátralék esetén 8%-késedelmi kamat fizetendő, 6 havi hátralék esetén a bérlet a bérlő terhére és veszélyére a bérbeadó által szabadon használható s kiadható, bérleengedést nem ad a község, 50 koronáig terjedő kisebb javítások bérlőt terhelik, bérlő az általa okozott károkért vagyoniilag felelős, óvadék a bérösszeg fele, bérlő személyét a képviselőtestület az árverés eredményére való tekintet nélkül szabadon választja, a bérlet a képviselőtestület előzetes jóváhagyása nélkül másra át nem ruházható.

A feltételeket a képviselőtestület elfogadja s utasítja az előjáróságot, hogy az árverést ezek alapján ejtse meg. A rom. kath. tanítók drágasági pótléka ügyében érkezett rendeletre kijelenti a képviselőtestület, hogy az iskolafentartó a politikai község, a drágasági pótlék a község pénztárából költségvetés szerint nyer fedezetet. A község által Csizmazia Gábor és nejétől továbbá Bogdán György és nejétől vásárolt ingatlanok vételára az utcarendezési alapról fedeztetik. Megtagadja a képviselőtestület Spiegel testvérek, Ungár Mária és Karolin és Vidosa Lajos tapolczai illetőségét.

szív betegségére nem oly könnyű ám irt találni, különösen ha a seb olyan mély- és ha az, aki megtudná gyógyítani, mindenütt van, csak ott nem, ahol a beteg keresi. . .

Huszonkét éves volt akkor. Az öreg Vorlov oda csődítette a kis kastélyába egész Oroszország félreismert zseniit s ezekkel akart tudományt önteni a fia fejébe.

Lórisz egyideig túrta a fontoskodó tanárok „mélyreható”, tudákos magyarázatait, aztán egyszerre valamennyinek a fejéhez vágta a könyveit és kiment vadászni az atyja őserdeibe.

Ez volt az ő otthona. A természet, a szabad természet igazi temploma volt s úgy összebarátkozott ott a hívőkkel, az erdő gyönyörű tökéletes vadjaival, hogy jobban megerítették egymást, mint az önző emberek.

Vorlov Lórisz nem szerette az embereket.

Az volt az átka, hogy mindig a legbecsületesebb képűekkel találkozott össze s mindnyájának mézes szava mögött észrevette a kufarkodók utálatos önzését.

Milyen más volt a nagy erdő, a rengeteg szabad világ! Békésen megfér ott minden apró féreg az óriás vaddal is s ha a kis sűn makkot ropogtatott, a világért sem zavarta őt az agyaras, pedig csak egy mukkaná-

Tudomásul veszi közleg. bizottság határozatát a vasuti állomás bővítése folytán szükséges párhuzamos utak engedélyezését, tudomásul veszi továbbá a leégett pásztorház biztosításából 1350 korona lefizetését. Előadja főjegyző, hogy az építendő kórház segélyezésére kérvényt küldött fel az előjáróság a belügyminiszterhez, egyúttal a kérvény támogatására felkérte a kerület országgyűlési képviselőjét dr. Darányi Ignác öngyméltóságát.

A kövezetvám szedési jog kérelmezése ügyében visszaérkezett leirat, helyesbítés után ismét felküldetni határozottat.

Öt világrész asszonyai.

Irtja: Szikra (gróf Teleki Sándorné).

Magyarországon még soha se volt olyan érdekes és tanulságos kongresszus, mint amilyen 1913. június havában Budapesten készült. A nők választójogi világszövetségének VII-ik kongresszusa ez.

Érdekes, mert az öt világrész társadalmának színe-javát gyűjti össze fővárosunkba és tanulságos, mert egészen új látókört van hivatva a magyar társadalom gondolkozásában megnyitni.

A magyar ember ugyanis eddig (tisztelt a kivételnek!) a nőt csak úgy: — népdal szempontokból tekintette, értékelte. A szerelmes ifjú muzsikaszó mellett dicsérette „a barna kis lány csókra termett száját, s őszintén elbusulta magát, ha alkalma jött felsőhajtani, hogy „szép asszonynak jónak, jó járású lónak, kár megöregedni. . .“ De már a férj, ha szóval trefásan is, de akaratan nagyon is komolyan erősítette: „nekem olyan asszony kell, ha beteg is keljen fel“, stb. stb. Egész mulatságos szemelvényeket lehetne ilyen dalba kristályosodott világ, — nem! háztájról összeróni. Mind azt bizonyítaná különben, hogy nálunk a nagy átlag fellegasában — a nő csak mint szerelmi objectum, mint hazi butor, mint szükséges rossz, vagy pedig — jobban mondva: tehát — mint családtag bír létjogosultsággal. De zokon veszik tőle, ha eldiferenciázódott egyéni életet mer élni. Ugy tartják helyenvalónak, ha megelégszik „önfeláldozó jó anya; önfeláldozó derék feleség; önfeláldozó gyer-

sába került volna, hogy a világ másik végére zavarja a törpe állatkat.

Ez volt Vorlov Lórisz világa. Tőle ugyan agyonprédikálhatta magát a bölcs professzorok serege, el nem hodithatták volna ettől a világtól egy kincsért sem.

Napokig barangolt a sűrűben és barátkozott a vadállatokkal. Nem tett bennük kárt, pedig mellette száguldott el nem egy. Aztán meg különös gondolatok is jártak az ő büszke fejében, amint ott szerenézett. Titkos sejtémes érzések fogták el, valami különös ideális, tiszta világnézetté jegecesedtek zavaros gondolatai s néha úgy érezte, mintha ő volna hivatva ujjaalkotni az emberek romlott világát.

Tudott valamit, de az nem ütötte meg azt a mértéket, amit a világ kiszabott arra, akit „művelt“-nek ösmerjen el. Sejtett valamit, talán profétai hivatást is érzett magában, de ilyenkor mindig eszébe jutott az emberek gyatrasága s tudta, hogy annyi jóval nem rendelkezik, ami ezt a sok rosszat ellensúlyozhatja.

Csak egyetlen jó és becsületes embert keresett, akivel megoszthatta minden érzését és gondolatát, akkor tán megnyugodott volna. . .

Keresett, keresett és — talált.

— — —

A harmadik határban, valami csöndes

meke szüleinek, vagy pedig: igénytelen, szorgalmas és háromszor önfeláldozó „szegény rokon“ marad. Csak az Istenért! ne jusson eszébe önállószkodni! . . .“

Akik azonban az 1913-iki kongresszusra jönnek, azok már egytől-egyig tovább mentek követeléseikben s azt mondják: a nő, ha körülményei úgy hozzák, ösztönszerűleg lesz önfeláldozó — és: családtag, de kell, hogy egyéb is legyen, még pedig és mindenekelőtt: teljes értékű egész ember. Ne csak kötelességtudó, hanem felelősséggérzettel, öntudatosan, célirányosan a közérdeket is átértő, átérző, szolgáló s így a tökéletesedés felé törekvő egyén.

Hogy ezt mind a választójoggal reméljük megvalósítani? . . .

— Hát igen.

Mert nem azon mulik, hogy a nőnek nincs választójoga, hanem azon, hogy azt a választójogot megtagadják tőle.

Maradiságból? Csökönységéből? Előítéletből? Felelemből? Indolenciából? Irigységből? Bosszúból? vagy rosszul alkalmazott gyámkodásból tesz-e? nem kerdek, de tudom, hogy ma már mesterséges és mesterkelt és azért napról-napra kegyetlenebbé válik az a gát, amit a nők politikai felszabadulása útjába tesznek. Mert mivel lehet felnőtt, iskolát végzett, józan embertől megtagadni azt, hogy hazája törvényeibe — azokba a törvényekbe, melyeket neki is tisztelni kell, melyek adott esetben őt is épen úgy sújtják (bár soha sem védik úgy, mint honfitársait) — ha azokba beleszólást követel? Mivel lehet az tőle megtagadni? Azzal, csakis azzal, hogy odautalják, odasorozzák, oda kenyserítik a nőt, a hülyék, a gonosztevők és a kiskorúak szégyencsoportjához. . . És tenyleg ez az a gát, amelyet a férfiak valószínűleg halálból mindazért az évezredek hűségért, odaadásért, lelkes bátortásért, amelyet asszonytól kaptak, — a nő felfelé törekvő haladásának útjára vetnek.

Bizonyosságul ime az 1897. évi XXXIII. törvénycikk 5-ik szakasza: „Az esküdtek jegyzékébe nem vehető fel az, aki nyereségvagyból elkövetett bűncselekményért volt elítelve, aki hivatalvesztésre, vagy politikai jogai gyakorlásának ideiglenes felfüggesztésére volt elítelve, — aki szabadságvesztés végrehajtása alatt áll, aki ellen bűnvizsgálat folyik, vagy vád alá van helyezve; aki csőd, gyámság, vagy gondnokság alatt van, aki testi vagy szellemi foglalkozás miatt az esküdt kötelességeit teljesíteni nem képes, — és a nő, bárha a törvény előírta minden minősítése meg is van.“

vadász kunyhóban lakott egy asszony, akiről az a hír volt elterjedve, hogy boszorkány.

Vorlov Lórisz egyszer kedvet kapott, hogy ezt az asszonyt meglátogassa. Hiába, az ő pesszimista lelke elfogult volt az emberek irányában és szentül hitte, hogy az, akit az emberek uton-utfélen rágalmaznak, piszkolnak, gyaláznak — az nem lehet rossz.

Betért a kunyhóba, amely elhagyatott, köröskörül vad növényekkel benőtt tisztáson állt.

A mint a félig betámasztott ajtót puskája tusával belökte, valaki elkiáltotta magát a háta mögött:

— Szent Isten! Mit akar tőlünk!

Lórisz megfordult. Amit látott, az annyira meglepte, hogy az első pillanatban nem tudott szóhoz jutni.

Egy gyönyörű leány állt előtte, olyan friss mint a lilium, olyan szende, félénk, mint az őz. Lórisz szívdobogva állt előtte s maga is olyan félénk lett, olyan furcsán félénk. . .

— Bocsánat. . . bocsánat. . . — dadogta — de én nem tudtam. . .

— Hát nem rossz szándékkal jött ide? — kérdezte remegő hangon a leány.

— Dehogy gyermekem, dehogy. . . csak elfáradtam és betértem ide egy pohár tejre.

A leány e szavakra egészen megváltozott. Az arca szinte sugárzott az örömtől.

Ta
Ug
a vál
An
felhoz
golná
napra
válas
tanita
sabb
nála
hisze
erden
mond
parag
Me
már
mint
kretir
koru
Ne
De
épen
épen
„kord
kongr
hogy
igy e
sagga
ahogy
kinött
fogun
nerek
annak
jogok
Ez
áll, tu
válasz
Ez
eredm
beszár
ama
akkor
hez j
munk
szólan
az as
és g
küzdé
dése,
Ezért
azoka
kelje,
vagy
okból
kongr
ezer i
Hog
resse:
Iste
besze
hoz v
kelő v
kott a
— C
anyán
kerem
gond
—
No lá
A l
de há
anyád
—
Ez a
rugdal
—
átallot
félnap
Vala
vást a
szet s
rajta,
leány
Hja,
tanitot
—
Hóba.
—
Meg

Ugyanezen az alapon tagadják meg tőle a választói jogot is.

Amit e paragrafus mellé mint indokolást felhozunk, — hogy: „az asszony elhanyagolná gyermekeit, ha (öt évben egyszer, egy napra!) elmenne szavazni“, vagy hogy: „a választójog végeredményében vallástalanságra tanítaná őt — vagy (ez a legcsodabogarasabb!) hogy: „a választói jog egyenértelmű nála a szabadszerellel“... ezeket úgy hiszem egytől-egyig csak mint curiósumot érdemes meg is említeni. Tehát nem e mendemondák ellen, hanem a fentebb idézett paragrafus ellen kell küzdenünk.

Mert nem igaz, hogy a nő — eo ipso, már nemél fogva — olyan veszedelmes, mint a gonosztevő, olyan ostoba, mint a kretin és olyan megbízhatatlan, mint a kiskoru (vagy kiskorúsított).

Nem igaz.

De, ha igaz, akkor miért szenvedjen el épen olyan elbírálást, épen olyan bünhődést, épen olyan semmibevételt és épen olyan „kordába tartást“, mint azok? Akik arra a kongresszusra jönnek, egytől-egyig belátták, hogyha ez így is volt eddig, — nem lehet így ezután, mert a nő is kinőtt a kiskorúsággal járó kényszerek alól, épen úgy, mint ahogy annakidején a rabszolga és a jobbágy kinőtt. Akiket azon a kongresszuson látni fogunk a Zelma Lagerlöfök, az Olive Schreinernek, a Mme Curiek fényes bizonyosságai annak, hogy a nő követelheti mindazokat a jogokat, melyek az *egész embert* megilletik.

Ezek között a jogok között első helyen áll, tulajdonképpen a kulcsa valamennyinek a választói jog.

Ezért küzdünk érte; és e küzdelmünk eddigi eredményeiről fog az 1913-iki kongresszus beszámolni. De szóba fognak ott jönni mindama kérdések, melyeknek megvalósítását akkorra reméljük, ha a törvények készítéséhez joga lesz az asszonynak is tanácssal, munkával, eszmével és eredménynyel hozzájárulni. Tehát szóba fog jönni mindaz, ami az asszony és a gyermek sorsát érinti. Anya és gyermekvédelem, az iszákosság elleni küzdelem, a fehér rabszolgaság égető kérdése, a női munkabér szabályozása stb. stb. Ezért nem kétlem, hogy a kongresszus még azokat is érdekelheti, — és kell, hogy érdekelje, — akik a nők választójogát ellenzik, vagy nem foglalkoznak vele. De még más okból is kell, hogy a magyar társadalom a kongresszusért érdeklődjék, az, hogy több ezer idegen jó ez alkalommal hazánkba.

Hogy azt megösmérje, hogy azt megszeresse: *tőlünk függ!*

Istenem! Sohase hallott ő ilyen szíves beszédet. Csak durvasághoz, gyalázó szavakhoz volt szokva s most egy ilyen szép, előkelő ur úgy beszél vele, mint a hogy ő szokott a kezes báránkjával.

— Oh, kérem szépen, mindjárt szólnok az édesanyának... csak tessék beljebb kerülni... kérem, ne haragudjon reám, hogy csunyát gondoltam, de hát itt nálunk... —

— Ugy-e rosszak erre felé az emberek? No lám, én is azt tartom.

A leány csodálkozott.

— Bizony rosszak — folytatta Lórisz — de hát ne beszéljünk erről. Köszöntsük édes anyádat... —

Ez a leány volt a boszorkány gyermeke. Megrugdalt, agyongyalázott boszorkányé.

És a gazdag, előkelő Vorlov Lórisz nem átalott betérni hozzá, sőt eltölteni ott egy félnapot.

Valami csodálatos új érzés fogta el. Folyvást azt a szende leányt, a szabad természet szűz gyermekét bámulta és csodálkozott rajta, milyen könnyedén cseveg a gyermekleány mindenről, amit ő is csak félig tudott.

Hja, a boszorkány okos asszony volt. Az tanította rá.

És azután gyakrabban is betért a kis kunyhóba. Az atyja mit sem tudott kirándulásairól.

— — —

Megszerette. Ennyi az egész.

Ha a magyar társadalom mellénk áll és azt mondja: „A magyar vendégszeret mindnyájunk erénye; aki tisztességes ember hazánk határát át lépi, — bármi járatban van is — az mindnyájunk szívesen látott vendége... akkor a kongresszus olyan fényesen fog sikerülni, amihez hasonlót még soha sem látott a világ.

És olyannak is kell annak lenni, hogy mindnyájan büszkének lehessünk magyar műveltünkra.

De hogy ez így legyen, ahhoz az erkölcsi támogatás mellett anyagi támogatásra is van szükségünk; mert hiszen nyilvánvaló, hogy annyi vendéget tisztességgel ellátni, tenger pénzbe kerül. (Igaz, hogy óriási összeget fog kitenni, — a mi költségeink százszorosát is az, amit az a több ezer ember hazánkban elkölt.) Ezért nagyon kérek mindenkit, aki e sorokat olvassa, hogy bármilyen állásponton legyen is a női választójoggal szemben, — nemzeti renomenk érdekében legyenek segítségünkre! Adjanak. Gyűjtsenek! Fillérek, koronákat!*) Ahogy jó. Ahogy lehet. Ahogy bárki is könnyen teheti, adhatja. Csak egy kis jóakarat, csak egy kis megértés, — és máris óriási lépéssel visszük előbbre ügyünket. És ugy-e meghallgatnak? Adnak? Sikerül a kongresszus? Hogyne sikerülne, mikor annyi asszony akarja? Amit pedig asszony akar, azt Isten is akarja.

* Adományok gróf Teleki Sándorné ömeltősága *Ujtatratret*, Szikraház címére küldendők.

Egyről-másról.

A háboru. Az állat és az ősember egyszerűen megöli a társát és megesz. De a civilizáció raffináltan gyilkol, akkor is, mikor nincs szüksége rá és akkor is, mikor nem a gyomor korog, hanem ideálok bántják. Ideálok; mert csupán ideálért harcol az a négy Balkán állam, mikor a nagyhatalmak előre kimondták, hogy a hadjáratuknak *realis* eredménye nem lehet. És mégis harcolnak! — Azt mondják: „lopni bűn“, „gyilkolni bűn“, s a hadseregek rátörnek független népekre, hogy elvegyék földjét, tizezerszámra gyilkolják le az embereket: véres háborut indítanak más országok ellen: rabolnak, gyilkolnak. Vagy ez a közvetett gyilkosság más?! Hol a morál? Vagy a morálon tultesszük magunkat, ha az önfen-

tartás és az érdek azt parancsolja?! Vagy a morált csak esetről-esetre alkalmazzuk? Közpredája a morál mindenkinek. A diplomatának, ki hazug ürügyek alatt megcsal más országokat s szerez a fejedelmének idegen területeket. A fejedelmnek, ki idegen ország fiait gyilkoltatja, s erre a cselekedetére isten áldását kéri! Ime, ez a mi — morálunk.

De eljön az idő, mikor az ember bátor és őszinte lesz a moráljában, mikor nem lesznek — diplomaták: véres háborúk.

A bolgár kertészet. Nagyon, de nagyon sokszor volt már ebben az újságban tárgyalva. Nem volt ennek a kérdésnek oldala — bármily sok szögletű legyen is egy bolgár kertész — melyiket meg ne világitottuk volna. De még is, elfelejtettünk a kertészek szívébe világitani. Pedig érdemes az ő szívüket, azt a különös szívet, amelyikben még lakozik érzelem, — megvilágitani: megismerni. A mi földünket művelték, a mi földünk adott nekik kenyeret, megélhetést. Ezt kulturálták: kertek csináltak rajta, házat építettek rája: földi paradicsomuk volt. Senki sem mondotta nekik, senki sem gondolt arra, hogy: nem vagytok magyarok! De egyszerre hívta őket az a föld, amelyik mostoha volt irántuk, a szülőhazájuk, s a szívük után mentek, itt hagytak mindent: földet, házat, megélhetést, nyugodt boldogságos békességet, ami együttvéve a — haza. Ők bebizonyították, hogy: nem ott van mégse a haza, ahol élek, amelyik ország megélhetést, boldogságot nyújt, mert hisz itt hagytak mindent és sietve mentek — haza.

Könnyelmű egy ország ez a Magyarország. Fiai kivándorolnak túl az oceánon, mert itthon nincs megélhetésük, nincs földjük. Pedig ime az ország földjét más nemzet fiait művelik, élvezik! — Kár, hogy még nincs Tapolczán bolgár-kertészet. Mert most ha itt is hagytak volna bennünket a bolgárok, legalább lett volna — kertészetünk!

A mai tyukok. Általános a panasz, hogy nincs tojás. Vagy ami kevés van, az is méregdrága. Elképzelhetjük gazdaasszonyaink kétségbeesését: nincs tojás, vagy a tojás darabja 10—12 fillér. És ha meg is vettük

Szeretett és ezért szenvedésre volt kárhóztatva.

Lórisz soha sem felejtette el s most is, hogy a megtört öreg hívó szavára visszatért szülőföldjére, ő reá gondolt.

Az öreg Vorlov tolokocsijába emeltette magát. A kapunál akarta fogadni fiát, édes gyermekét, akit olyan régen látott.

A kocsis mellett haladt egy serdülő kis lányka s az, aki tolt, egy Madonna arcú, fiatal nő volt... —

A kastély kapujánál megálltak. A szekér már nem volt messze.

Amikor Lórisz leugrott a kocsiról, az asszony visszahúzódott a kapualjába s onnan nézte, mint öleli át a még mindig erőteljes ember agg édes atyját.

Aztán ő is előlépett.

Lórisz kövéremedten bámult reá, majd óriási sikoltással odarohant hozzá és a keblére ölelte.

— Lórisz!

— Mária!

A boszorkány gyermeke volt. Az ő egykori kedvese, akit tíz évig keresett és ott talált föl, ahol legkevésbé sejtette... —

Hiszen oly számtalanszor megtörtént már, hogy a büszke várur beleszeretett a pusztaszegényke gyermekeibe s a történetnek ósidők óta az a vége, hogy az apa közbelép és elválasztja őket.

Itt is ugy volt. Hogyis lehetett vón más-kép. Egy Vorlov és egy boszorkány leánya. Hiszen ez képtelenség. Még a regényekben sem járja.

Az öreg Vorlov Péter szinte beleőrült ebbe a gondolatba. Mert a fia végtére is megvalóította neki, hogy az a leány bűnbe esett miatta s neki van ereje és bátorsága ezt a bünt erénynyé változtatni. Ő elveszi, — a boszorkány leánya föláldozta magát kedveséért és — elbujdosott.

Ki tudja hová, merre... —

II.

... Ez az egész történet elvonult most Lórisz szeméi előtt. Hiszen az ő története volt.

Azóta benn élt abban a nyüzsgő nagy világban, ahová őt büszke atyja tiltó szava üzte, fardozott, dolgozott, tanult megőregedett... de a szíve éppugy vérzett, mint akkor, amikor hírül vette kedvese eltűntét. Csodálatos lánc fűzte ehhez a teremteshez. Nem volt arképe tőle, hát egy gyönyörű Mária-képet hordott a medaillonjában és azt nézte gyakran, sokszor, minden nap... —

Igazán, olyan volt az a leány, mint Mária.

a tojást, ép oly rejtély borítja, mint amilyen nagy kérdőjelet kell tennünk azután: mi volt előbb — a tojás vagy a tyúk?! Szóval nincs se rejtélyes, se más milyen tojás. És ez a hiány a gyomrunkon keresztül gondolkodásra ösztönzi az agyunkat: hát hová is lett a tojás, mi van a tyúkokkal?! kevesebben vannak mint azelőtt?! tán kivándoroltak ők is Amerikába?! Nem kérem, nem ez az oka. Hanem igenis a nehéz megélhetési viszonyok; kevés a szemétdomb; nagyobb családot nehezen tud a kakasbácsi fölnevelni — hát így bizony kevesebb a kicsi kakas, kicsi tyúk: a tojás. Igenis kérem, már az általános drágaság, a létkérdés ott, a tyúkok körében is kezd gondot okozni, s a tyúkoknak sincs több eszük, mint a teremés koronájának, tehát ott is csak úgy oldották meg a kérdést: kot, kot, kotkodács: minden *hétre egy tojás*. Lássák, már a tyúkok is...

Okvetlen kell tennünk valamit. Talán drágasági pótlékot kell a tyúkoknak is adni?! vagy családi prémiumot?! Mert már a tyúkok között is befészkelte magát a modern nyavalya, az — egyke.

HIREK,

Zalavármegye új kir. tanfelügyelője. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Scossa Dezső* Szeged szab. kir. város tanfelügyelőjét a Zala vármegyei kir. tanfelügyelőség vezetésével ideiglenesen megbízta.

Kitüntetés. A király Czákó Béla keszthelyi gazdasági akadémiai igazgatónak a felsőfoku gazdasági szakoktatás terén kifejtett munkássága elismerésül a III. osztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

A József kir. Herceg Szanatórium Egyesület tapolcai bizottsága ma délután 3 órakor Tapolca nagyközség tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya lesz a központból érkezett leirat tárgyalása, továbbá folyó ügyek és netáni indítványok.

A tapolcai polg. leányiskola államosítását a vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1913-ik évi költségvetésébe felvette.

Földgáz-kutatás Zalamegyében. Amint a Zala értesül, Zalavármegye déli részei, főleg Muraköz különféle természeti kincsekben rendkívül gazdag. Böven foglalkoztunk egy ízben a muraszerdahelyi angolokkal, akik közel két éve turják Muraköz termékeny földjét, hogy petróleumot találjanak. Ezek a kutatások napról-napra szebb eredménnyel kecsegtetnek s most, mint esáktornyai tudósítónk telefonon jelenti — a petróleumkutató angolok a Mura és Dráva közén, közel a stájer határhoz több helyütt erős földgázfel-töréseket észleltek. Mivel pedig a földgáz állami monopólium alatt van, felfedezésükről értesítették a magyar pénzügyi kormányt, amely a Földtani intézet igazgatóját Dr. Boeckh Károly főgeológust a földgáz feltérési helyeire küldte, aki most Muraszerdahely környékén próbafúrásokat végeztet és és anyit már is megállapított, hogy a muraközi földgáz éppen olyan értékes összetételű, mint a kissarmási.

Tüzoltónap Tapolcán. Az országos Tüzoltó-otthon javára f. hó 12., 13. és 14-én felállított gyűjtő ládába összesen 46 K 96 fillér jött össze.

A borkivitel emelkedése. Az országos statisztikai hivatal legutóbbi kimutatása szerint a folyó év augusztus hónapjában 62.529 métermázsza hordó bort vittek ki Magyarországból a külföldre a múlt év ugyan-ezen hónapjában kivitt 31.597 métermázsával szemben. Az idén tehát augusztusi hónapi borkivitelünk megkétszereződött, pedig a nyári hónapokban tehát augusztusban is, rendszerint kevés szokot lenni a borforgalom.

Ha pedig a tavalyi szüret óta lebonyolított kivitt tekintjük, a múlt év október 1-től a folyó év augusztus 31-ig terjedő 10 hónap alatt 1,659.695 hektóliterre emelkedett a hordóban kivitt bor és must mennyisége az előző 1910—11. évek ugyanezen időszakban kivitt 936.185 métermázsával szemben. Az emelkedés tehát ez alatt a 10 hónap alatt 723.510 métermázsza, vagyis 77 százalék.

Új világítás a tapolcai pályaudvaron. A tapolcai vasúti pályaudvaron a múlt héten új rendszerű világítást kezdtek. Tizennégy nagy petroleum gázlámpa szórja messze vaskító fényét a pályaudvaron. Az intenzív világítás egy lépés az állomás fejlődésében; most még a belső helyiségek nyerjenek jobb világítást, mert a legtöbbször füstölő lámpák nemcsak homályos, gyenge világítást adnak, hanem még jobban rontják a helyiségek amugy is fölemészett rossz levegőjét; talán erre is sor kerül.

A zalaegerszegi esküdtszék. A zalaegerszegi esküdtszék előtt az 1912. évi október hó 21-én kezdődő esküdtszéki ülészek elé a következő bűnügyek kerülnek: Október 21-én gyilkosság büntetével vádolt Papp (Kóri) István bűnügye. Október 22-én, halált okozott súlyos testisértes büntetével vádolt Gyurcsák Imre bűnügye. Október 23-án szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolt Vella Gyula bűnügye. Október 24-én gyújtogatás büntetével vádolt Szücs Erzsébet elleni bűnügy. Október 25-én gyújtogatás büntetével vádolt Nemeth (Koczori) Lajos bűnügye. Október 26-án szándékos emberölés büntetével vádolt Aczél András bűnügye. Október 26-án halált okozott súlyos testisértes büntetével vádolt Nemet István bűnügye.

Az új zalamegyei berkocsi díjszabályzat. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága a berkocsiiparról új szabályrendeletet alkotott. A szabályrendelet természetesen nem érinti Nagykanizsa és Zalaegerszeg városokat, melyeknek külön városi berkocsi szabályrendeletük van, hanem az a megyének egyéb egész részére vonatkozik. Az új megyei berkocsi szabályrendelet érdekesebb rendelkezései a következők: Minden berkocsi a rendőrhatalomtól nyert 6 cm. nagyságú és vörös színű számmal könnyen olvashatólag feltűnő helyen látandó el. Az egy és kétfogatu zárt berkocsi egy belül alkalmazott és mindenkor jókarban tartandó jelzőkesztyűvel — pl. kausuk sippal — látandó el. A viteldij 1—10 kilométerig terjedő utra kilométerenkint 30 fillér, 10 km.-nél hosszabb utra pedig a 10 kilométeren felüli utnak minden egyes kilométerje után 20 fillér. A kilométerdj oda és vissza, vagyis kétszeresen számítandó. A díjmentes várakozási idő 1—10 kilométerig terjedő utnál a megérkezéstől számítva egy óra, 20 km.-ig 2 óra, 20—40 km.-ig terjedő utnál 3 óra, 40 km.-en túl 4 óra. A várakozási idő minden megkezdett félórájáért külön 40 fillér díj fizetendő. A viteldijak azonban külön egyezkedés tárgyát is képezhetik. Ejjel a viteldijakon felül a viteldij 25 százalékának megfelelő pótdíj számítható. Podgyászért 20 kg.-on felül a podgyász minden 20 kg.-jáért 10 fillér díj számítható. A vámdíjakat az utas külön tartozik fizetni. Minden kocsi köteles az árszabást elegendő nyomtatott példányban magával hordani és abból egy példányt a beszálló vendégnek kívánatra átadni.

A felekezeti tanítók drágasági pótléka. A vallás és közoktatásügyi miniszter mindazon felekezeti tanítók részére kiknek fizetése az 1200 koronát meg nem haladja a folyó évre 100 illetőleg 150 korona drágasági pótlékot utolványozott. A tapolcai és balatonfüredi járásban lévő tanítók közül a következők kapták meg a drágasági pótlékot: Dausz Sándor Akali, Kiss Ernő Alsődörgicse, Kemény György Aszófő, Gombay Jolán Badacsontomaj, Fazekas Károly Kisörshegy, Soós József Balatonarács, Ujvári Imre Balatoncsicsó, Molnár Gyula, Ács Vilma Balatonederics, Szőke Dániel Balatonfüred, Bajomi Béla Balatonhenye, Horváth Mária Balatonkisszőlős, Thury Géza Balatonudvard, Németh György, Nika Ferenc Diszel, Csen-

des Gyula Felsőörs, Csupor Gizella Gyulakeszi, Horváth Gyula Hegyesd, Dószegi Károly Hegymagas, Varga János Kapolcs, Neuberger Mária Káptalantóti, Nemess Géza Kékkut, Gyarmathy Kálmán Kisapáti, Lakatos Karolina Kővágóórs, Nagy János Kőveskállya, Nemess Imre Lesenczeistvánd, Jani Károly Lesenczenémetfalu, Koloszar József Lesenczetomaj, Zsigmond Mihály Mindszentkállya, Nagy János Monostorapáti, Édes János Nagypécsely, Nusal Ilona, Lakatos József Nemesgulács, Müller Gyula, Antal Imre Nemesördemec, Szabó János, Csákós Mária Nemesvita, Molnár Márton Óbudavár, Hakk Sándor Örvényes, Göndör Kálmán Pula, Szabó József Raposka, Gábriel Pál Rendes, Szabó János Salföld, Jnzsöl Géza Sáska, Bajomi Jenő Szentbékállya, Marton Dénes Szentjakabfa, Pápa György Sepezd, Jánka István Szigliget, Paulics Gyula Tagyon, Varga Jolán Tihany, Lencs Károly Vászoly, Farkas János Zalahaláp, Vidosa Ernő Zalapetend, Tóth Sándor Balatonarács, Laszip György Alsőörs, Szócs József Balatonfüred, Köntös Dezső Balatonkövesd, Csefkó Zsigmond Balatonkisszőlős, Kiss Árpád Balatonudvari, Ráski Imre Felsőörs, Karsay Béla Lovas, Cserkúti Sándor Monoszló, Fejes Aladár Nemespécsel, Bognár József Akali, Kovács Sándor Felsődörgicse, Bázler Béla Kapolcs, Fülöp József Kisdörgicse, Garab Lujza Kővágóórs, Fazekas János Szentantalfa, Mészáros Gyula Sepezd, Kovács János Taliandörög, Gartenzaum Gyula Diszel, Schwarcz Ármán Kővágóórs 150—150 koronát, Stern Irma Tapolca, Szahula Emilia Badacsontomaj 100—100 koronát. A nevezett tanítók egy része már fel is vette a tapolcai m. kir. adóhivatalban a pótlékot. A jelzett fizetés mellett ily drága világban bizony szerény alamizna csak ez a pótlék.

Balatonmenti vendéglősök beszerzési szövetkezete Ez alatt a cím alatt érdekes vállalkozás van keletkezőben a Balatonnál. A Balatoni Szövetség meghívására a partmenti vendéglősök szeptember 9-én Balatonfüreden népies értekezletet tartottak, melyen egyhangulag elhatározták, hogy beszerzési szövetkezetet szerveznek. A Balatoni Szövetség termelő telepek beállításával és a kellő szervezkedés útján törekszik arra, hogy a Balatonnál minél virágzóbb gazdasági jöletet teremtsen. A vendéglősök szövetkezetének célja lesz, hogy a vendéglősök mindent nagyban, tehát olcsóbban szerezhessenek be és ezzel természetesen mérsékeljék ők is az egységárakat. Mert ha a vendéglős drágán kénytelen az egyes cikkeket beszerezni, tiszta dolog, hogy azt olcsóért nem adhatja. A nagyban való beszerzéssel lehetővé lesz téve, hogy tömegcikkeket, mint a milyen a baromfi, tej, hus, főzelék stb. messzebb helyről is lehessen hozatni és ezzel a balatoni kistermelők termelése olcsóbb áron juthat a fogyasztóhoz, mintha a vendéglősök is helyben igyekeznek beszerezni szükségletüket. A szövetkezet tisztán a vendéglősök érdekeit fogja szolgálni közvetlenül, de közvetve természetesen a nyaralóközönséget is. És mintegy utmutatásul fog szolgálni arra nézve, hogy a fogyasztók is hasonló alapon szervezkedjenek. Tervbe van véve, hogyha a szövetkezet megalakul, a Balaton három legforgalmasabb helyén Keszthelyen, Siófokon és Balatonfüreden raktárakat állítanak fel, a honnét a tagok vásárolhatnak. A mozgalom iránt igen élénk az érdeklődés, melyet bizottság intéz. Ennek tagjai: Bozzay Bálint Keszthelyről, Cservény Ferenc és Várady Gyula Siófokról, Milleker Lajos Balatonfüredről és Ruff János Balatonmellékéről.

Új lap Veszprémben. „Veszprém és vidéke” címen új társadalmi és közgazdasági lap indult meg Veszprémben, amelynek felelős szerkesztője Zöld Gábor munkásbiztosító pénztári tiszviselő. A lap havonként háromszor jelenik meg.

A gőzgépközlekedők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban november hó 3. napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendőek Deák-tér 8.

Felolvasás. Ma délután 2 órakor a város-háza tanácstermében Fáy Gyula cs. kir. kamarás népies előadást tart a gazdasági munkásbiztosítás köréből.

A Rákóczi Asztaltársaság énekkara f. hó 22-én este 8 órakor ismét megkezdí folytatólagos működését. A magyar dal kultusza bizonyára buzgó kitarásra serkenti a tagokat. Ujjonnan jelentkező tagokat ez alkalommal szívesen fogad az énekkar a kebelébe.

Kellemes est. Pintér Imre a budapesti Népszínház volt elsőrangú művésze kellemes estét szerzett kisded társulatával f. hó 18-án este a Pannonia-szálloda nagytermében tartott művészestély rendezésével. Igen kellemes, élvezetes, mulatságos volt az estély, azonban a múlt évi szerepléstől mégis elmaradt, vagy talán a tavalyi program volt tartalmasabb. Pintér érces hangja, Parlagi Kornélia kedves előadása és éneke, Szemere Gyula kiváló komikuma és Kereszthy Jenő zenetanár ügyes játéka szórakoztatták a Pannonia nagytermét zsúfolásig megtöltő közönséget.

Kékkuti ásványvíz kitüntetése Párisban. Tolnay Lajos közbecsült iparos, akit új város polgársága polgári erényei elismerésül legutóbb a város törvényhatósági bizottságába beválasztott, a közgazdasági élet terén elismerésre méltó tanújelét adta akkor, amikor virágzó bádógosipara mellett óriási költséggel átalakította a régebben szűkebb tere szorított Kékkuti Anna ásványforrás-víz kezelését az orvosokkal vegyelemezve a vizet az egyik legjobb borviznek elismerték. Az áldozatkész iparos annak ellenére, hogy ipara minden oráját igénybe vette, folytonosan nagyobbodó tőkebefektetéssel azt a rendkívüli kedvező eredményt elérte, hogy a közgazdasági élet világpiacán olyan előkelő kitüntetést érdemelt ki orvosi szaktekintélyek által elismert ásványvízével, amely elismerésbe csak a világhírű ásványvizek részesülnek. A párisi nemzetközi kereskedelmi és gazdasági kiállítás, amely a világ legjobb exportjait állította ki, Tolnay Lajos Kékkuti Anna-vízét aranyéremmel és diszoklevéllel tüntette ki. E ritka kitüntetés büszkesége a magyar ásványvíznek, dicsérete Tolnay Lajos áldozatkész szellemének, de legmegbízhatóbban ajánlja az ásványvizet a fogyasztó közönségnek, e kiváló hírnévre vergődő hazaterméket, amely ezek után nemsokára világi piacot teremt.

Hajómenetrend a Balatonon. Folyó évi október hó 1-től október 31-ig Balatonboglár—Révfülöp—Badacsony és vissza a következő hajómenetrend lesz: Balatonboglárról—Révfülőpre indul naponként délben 12 óra 05 perckor és este 7 óra 15 perckor. Révfülőpről—Badacsonyba indul délben 12 óra 50 perckor. Badacsonyból—Révfülőpre délután 4 óra 30 perckor, Révfülőpről—Balatonboglárra délelőtt 9 óra 30 perckor és délután 5 óra 35 perckor.

A sütés és főzés oly tudomány, melynek mestere naponta újabb dicsőséget arat. Aki a házi-sütőművészetbe be akar hatolni, az tanulmányozza az előttünk fekvő **Dr. A. Oetker** (Baden-Wien) fele sütőkönyvet, melyet a cég érdeklődő hölgyeknek ingyen és bérmentve beküld.

Hordófurók megbüntetése. Négy tapolczai hordófurót ítéltek el a múlt héten zalaegegerszegi kir. törvényszéken 15, illetőleg 30 napi elzárás mellett az összes költségek megtérítésére tettek elítélve. Az ítélet elég súlyos, de e lábrakapott bűn elriasztására bizonyára indokolt és helyes. Talán mégis csak csapjan a borfúvarosok ezen nyiltan ütött bűnös sportja.

Szüret után. A szüretelést vidékünkön nagy részben befejezték, aminek eredményét már többször említettük. A kereslet elég élénk, a bor ára emelkedik, úgy, hogy a múlt héten több eladás történt 60—64 fillérért, Badacsonyan 78—82 fillérjével. Ily jó árak mellett kárpótolva van az a termelő is, akinek a tavalyinál kisebb termése lett. A múlt hét kedvező volt a szüretelésre.

CSARNOK.

Lapdacsok.

Ha szived ajtaját kitarod
Vigyázz, hogy tárva ne feledd,
Nehogy bele férközzenek
Azok a telhetetlenek,
Kiknek ha mindent oda adnak
Akkor se adnak eleget.
Nem elég a kérőnek adni,
Okosan adni, az a fő.
Annak, akinek a vett jóért
Szívéből forró hála jó,
Ki ha a sors csapása éri
Tűr és szenved, de nem mer kérni.

Öntudat nélkül jöven a világra
Születni se bűn se erény.

Ugy két életre a legalsóbb
Mint a legfelsőbbrendű lény.
Életre kelni: Teremtő kegyelme.

Embernek lenni: földadat

Mit nem juttathat megoldásra,
Csak az emberi akarat.

Mint tudva van évezredek folyása

Aiatt jött e földadat megoldása

Abban: hogy szerte a világba

Bejárta diadalutját a

Felebaráti szeretet

Az emberi szívek felett.

S össze lett kötve föld az éggel,

Ember által ég szerelmével...

Mily fölséges, magasztos, mily eszményi

Embernek lenni! ne tovább!

Ki éghez tartja magát kötve,

Az a magasba tart irányt,

De csak addig marad e magasságba

Mig ott a helyét emberül megállja,

Mig ott a földi életet köszöntve

Az éghez tartja magát kötve.

Lényünk értéke miből áll?

Talán mire az emberek

Becsülik? hisz minden ember

Más és más szempontból bírál.

Érzéke az egész embernek

Csak egy mértékkel mérhető:

Hogy legyen feddhetlen szívével

Haza és emberszerető.

Rég jelezte már a virtus:

Hogy huncfut a politikus.

Ámbár e jelző mindenik

Politikusra nem illik,

Mert van ám becsületes is,

Mint van jó s rossz jellem.

Ha nem volna, ki védené

A jót a rossz ellen.

Hisz az egész emberiség

Csupa merő politika.

Személy, család, osztály, nemzet,

Ország, világ, politika.

Becsületes politikus,

Hü az igazsághoz,

Polgár- s embertársért ha kell

Eletet is áldoz.

S bár nem mindig örvendhet a

Műve sikerének,

De mindig csak jóra, szépre

Serkenti a lélek.

Huncfut ki meggyőződését

Áruba bocsátja,

S esábitja az igazakat

Bérencek utjára.

A történet mindeniknek

A nevét fölírja;

Jót az áldás, rosszat átok

Kiséri a sirba...

Harcban áll a jó a rosszal

Világ kezdetétől

Győzelem és vereség,

Hol egy, hol más részről.

Föl alá fordul a kerék.

Máskor is így volt ez,

Csak kitarás, csak türelem,

Ezután is így lesz.

Az életnek kerekét, hogy

Meg ne fenekeljen

Saját ellensulya löki

Fölszínre rendesen.

Minden nemzet, te is magyar,

Csakis addig élhetsz,

Mig az élet kerekének

Kitartással ellensúlyt

Lész juttatni képes!

A. F.

KÖNYVPIAC.

A „Kultura“ almanachja.

Az utóbbi években egész kis csoportja támadt a vidéki folyóiratoknak. Hol itt, hol ott bukkant elő egy-egy szépirodalmi vagy tudományos jellegű közlöny. A sok közül természetesen csak kevés él meg, csak kevés tud megküzdeni az előítélettel.

Az ilyen megelő vidéki lapok iránt bizonyos gyámkodással viseltetik közönségünk, szinte csak azért olvassa, mert „vidéki“, mert érzi, hogy ezt támogatni, mi nekünk vidékieknek, olyan kötelesség féle.

Ilyen előítélettel vettük kezünkbe három évvel ezelőtt a Sopronban megjelenő „Kultura“ első száma; de ez a három év, mióta a lap megjelenik, nemcsak hogy előítéletünket rombolta le, hanem a lap diszes kiállításával, magas szellemi nivójával meggyőzött bennünket, hogy joggal diszeleg a barnatáblás füzetain a szó: kultura. A „Kultura“ hasábjain legelső íróink szólalnak meg. Minden száma hoz: verseket, novellákat, regényt, szindarabot, kroit, kritikát és tudományos cikkeket. Különösen érdekes a kritikái rovata.

A „Kultura“ felelős szerkesztője Röttig Odo, budapesti társszerkesztője Hangay Sándor.

És most egy páratlanul álló almanachot „Kultura-Almanach“ bocsátottak közre, melyért igazán dicséretet érdemelnek. Először a tartalmaért, mely 160 oldalon szórakoztatja az olvasót, azután az izléses gyönyörű kivitelért. Az almanach 18 arcképet és 20 műmellékletet tartalmaz, melyek mindegyike a Röttig Gusztáv és Fia könyvnyomdájának fejlettségét, jóízűségét és tudását dicséri. Az almanachot a lap előfizetői ingyen kapják.

Már ezért az almanachért is érdemes előfizetni erre a havonként kétszer megjelenő rendkívüli intelligens ujságra.

Uj könyvek.

Földes Imre: Fekete ország. A császár katonái, Hivatalnok urak, A kuruzsló, Nincs tovább színművek írójának eme könyve az előbbieket kerékvágásban haladó mesteri rajz, a magyarországi viszonyokról: a Fekete ország egy kis falusi népiskolájáról, a szegény tanítónőről, tragédiákról és sok mindenről: emberekről, nagyurakról, rendszerekről, szerelemről, bűnösekről. Vaskos, hosszú regényben bonyolódik, szövődik, tekerődik le az esemény, mely mint egy nagy reflektor világi bele ebbe a Fekete országba: Kanonok volt a keresztapja. Az meg osztálytanácsosnak a komája. Az osztálytanácsos iskolatársa volt az államtitkárnak. Tehát dr. Koltay bejutott a miniszteriumba... A fekete táblája, de tűzveres betűjű könyv ára 4 korona 50 fillér.

Karinthy Frigyes: Görbe tükör. Guncser kitűnő rajza díszíti a tábláját: a homoru tükör, amelybe mindenki elnyult pofával látja magát. A könyv belül: tükör, mely az eseményeket, a szereplőket görbének, nevetségesen mutatja, rendkívüli szellemesen. Szó van benne az irodalomról, tudományról, bölcsészetről, történelemről — görbén, úgy, hogy kitűnően szórakozhatunk olvasásán. Valódi, modern szellemességekkel telített karinthy-frigyes könyv. Ára 3 korona.

Szerkesztői üzenetek.

W. L. Hogy életképes-e, azt bajos előre megmondani. Majd megtudják, hogy mi az!

Büntetett. Forduljon a pénzügyigazgatóságához.

Filantrop. Szép eszme. A jövő számunkban hozzuk.

V. E. Badacsony. Az ígért referátát nem kaptuk meg.

L. J. 18. Már rég szó van róla, — de minden körülmény összejár ellene.

Kereskedőifju. Már egy ízben fölvetettük a kérdést, de nem akarunk veszekedni. Majd azért érdeklődünk.

Á. F. Diszel. Köszönjük. Szívélyes üdv. Emlék. Ilyen novellát ne írjon. Inkább mást. A legkönnyebb ezt írni. Lopunk egy gondolatot, hozzá egy csomó frázis és kész. Az se változatosság a végén, hogy meghalnak.

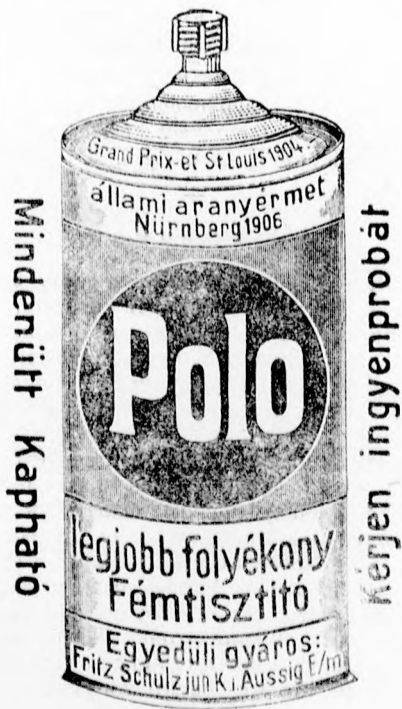
KARINTHY FRIGYES

GÖRBE TÜKÖR

ÁRA 3 KORONA.

Kapható LOWY B. könyvkereskedésében

TAPOLCZÁN.

KÖZSÉGHÁZÁBÓL.

Tapolcza nagyközség előlfaróságától.

2969—1912 szám.

Hirdetmény.

Közvéstem, hogy az iparhatósági megbízottakat választó iparosok és kereskedők névjegyzéke irodámban f. hó 22-ikétől kezdődőleg 8 napi közszemlére kitéve van; a névjegyzék ellen november 10-ig van felszólamlásnak helye.

A gazdasági munkásbiztosítási törvény kiegészítését tárgyzó 1912. évi VIII. t. cz. alapján f. hó 20-án d. u. 2 órakor a városháza tanácstermében az országos gazdasági munkás és családsegély pénztár igazgatója, méltóságos Fáy Gyula ur es. kir. kamarás népies értekezletet fog tartani, melyre az érdeklődő földmives és földbirtokos közönséget meghívom.

Tapolcza, 1912. október 18.

Horváth Jenő,
főjegyző.

783—1912. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai kir. járásbíróság 1911. V. 658. számú végzése által Ányos Imre végrehajtató javára a diszeli malomban 700 kor. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül és lefoglalt és 1660 koronára becsült 2 darab ló, két kocsi, két kazal szalma és egy kazal szénából álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis a diszeli malomban leendő eszközésére

1912. év október hó 23. napjának délelőtt 10 órája

határidőül kitézetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az erített ingóságok ezen árverésen, 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Tapolcza, 1912. évi október hó 7.

Kerkápoly, bir. vhajtó.

5268/tkv. 1912. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi miszerint a a kővágóörsi kölcsönösövetkezet végrehajtónak Józsa Gyula és neje Pető Anna rendesi lakós végrehajtást szenvedők elleni 500 kor. és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság területén lévő: végrehajtást szenvedő tulajdonát képező a rendesi 181. sz. tjkvben 474. hrsz. belső ábrahám pincés szőlőre 1452 korona ezen megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül

1912. évi november hó 18. napjának délelőtt 10 órája

Rendes község házához kitézetik.

Az ingatlanok a kikiáltási áron alul el nem adatnak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételét hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulirt tjkvi hatóságnál és Rendes község házában betekintethetők.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1912. augusztus 23.

Papp, sk. kir. jbiró.

A kiadvány hitelül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

TANONC

felvétetik lapunk nyomdájában.

Minden nő szeret

hatalmának vagyis szépségének fenntartására áldozni és helyesen teszi; hisz azért nő, hogy szép legyen. Az elcsufító vörös orr, szeplő, májfolt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arcisztátlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rut arccal élni, ha van megbízható, tökéletes és ártalmatlan szer, mely szépséget teremt.

Általában legjobban szeretik a **Kriegner-féle szépségcsereket** és pedig a **Kriegner-féle Akácia-krém**, mely, 2—3 nap alatt minden szépséghiányt gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérit, üdít, simít, szépít, fiatalít. **Ára 2 K.**

Kriegner-féle Akácia-szappan kellemes illatu, tartós és üdítő hatása **Ára 1 K.**

Kriegner-féle Akácia-puder védi a bőrt a nap és a szél befolyása ellen. **Egy doboz ára 1 K.**

Aki ezeket a kozmetikai szereket használja, annak nem kell a megvéntüléstől tartania, szépségének hatalmát megtartja a legmagasb korig. Kaphatók az összes gyógyszerárakban. Postai szétküldés naponta utánvétellel.

Kriegner gyógyszerár Budapest, Kálvin-tér.

Földes Imre:

FEKETEORSZÁG

Ára 4 korona 50 fillér.

Kapható:

LOWY B. könyvkereskedésében

Tapolczán.

LEGTARTÓSABB

húzott drótszálas lámpa.

Magyar

SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körut 36.

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKER-féle vanilín-cukrot á 12 fill. használ a drága vaniliacső helyett.

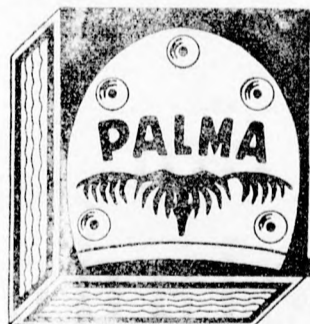
Ez a legjobb fűszer tészták, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf, mártások, tejsin, pudding és torták részére.

Finom vagy porcukorral keverve mindennemű tészta behintésére páratlan rendkívül kiadós, így kuglupf, fánk császármozsa stb.

1 csomag á 12 f. pótol 2-3 csövet.

Mindenütt kapható millió recepttel.

Tészták sütéséhez csak a VALÓDI Dr. Oetker sütőpor 12 f. használható.

PALMA

valódi

KAUČUK-CIPŐSAROK DOBOZA, MINŐSÉGE: ARANY

Minden háziasszony

teljes meggyőződéssel mondja: Nincs kávé Frank nélkül! és azért ajánlják csak a „Valódi” „Frank”-ot a „kávédaráló” védjeggyel, melyet belföldi nyersanyagból Kassán, honi ipar állít elő.

Vonatok érkezése és indulása Tapolca állomáson.

ÉRVÉNYES 1912. OKTÓBER 1-TOL.

I. Érkező vonatok:

A balatoni vasuton:
Budapest—Veszprém felől:

Reggel 7 óra 37 perckor
délben 12 " 45 "
délután 5 " 06 "
este 8 " 28 "

Keszthely felől:

Reggel 3 óra 43 perckor
dél előtt 8 " 45 "
délben 12 " 57 "
délután 4 " 58 "
este 10 " 29 "

Ukk felől:

Reggel 9 óra 18 perckor
délben 12 " 56 "
délután 4 " 59 "
este 8 " 54 "

II. Induló vonatok:

A balatoni vasuton:
Budapest—Veszprém felé:

Reggel 3 óra 53 perckor (gy. sz. vonat)
dél előtt 9 " 23 "
délután 1 " 04 "
este 9 órakor "

Keszthely felé:

Reggel 4 óra 21 perckor
dél előtt 9 " 40 "
délután 1 " 20 "
" 5 " 32 "
este 9 " 45 "

Ukk felé:

Reggel 4 óra 25 perckor
dél előtt 9 " 28 "
délután 1 " 30 "
" 5 " 16 "

MILLIÓK
használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás,
:: görcs, számarköhögés ellen ::

Kaiser-féle Mell-Karamellák
a „b. tengyel”

6500 elismerőlevél orvosoktól
:: és magánosoktól ::

Kiválóan kellemes ízletes bonbonok.
20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozban kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy **TAPOLCZÁN, az ERZSÉBET-téren** (a volt WALLNER-féle házban)

**angol női-
szabó műhelyt**
o nyitottam. o

Hosszabb ideig a fővárosban mint önálló szabó működtem, úgy hogy képes vagyok szakmámban a legkényesebb igényeknek is megfelelni. — Midőn a n. é. közönséget kérem alkalomadtán b. megbízásával megtisztelni, maradtam kiváló tisztelettel

DEÁK JÁNOS
női szabó.

Egy fiu tanoncúl felvétetik.

Libamáját

vesz özv. Schwarcz Józsefné.

OPPENHEIMER:

Az állam

K 1-90

Kapható **LÖWY B.**

könyv- és papirkereskedésében.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok hasztalan utánpótlás van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **Réthy név.**

1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 K. Mindenütt kapható. Csak Réthy-félét fogadjanak el!

HIRSCH JÓZSEF

hentes üzlete és füstölője

TAPOLCZA, főtér.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, I. rendű sertés-zsirháj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, párisi és szaláde.

Legolcsóbb napi árak!

Eladó hordók.

Gyenesdiáson megtekinthető 5 drb. 50—60 akós jókarban levő boroshordó.

Bővebb felvilágosítást ad

Cságoty István keszthely

SZŐLŐOLTVÁNYOK

Kiváló szép 1 és 2 éves gazdag gyökérezetű szokványminőségű fásoltványok a legjobb bor- és legszebb csemefajokból, köztük „Kreaca“ (Bánati rizling) a legjobb és rendkívül bőtermő borfaj és Muscat Csabagyöngye a legfinomabb és legkorábban érő csemefaj. Ezenkívül amerikai sima és gyökeres szőlővesszők a legjutányosabb árak mellett eladók. Árjegyzék ingyen és bérmentve. ERZSÉBET SZŐLŐOLTVÁNYTELEP Tulajdonos: SCHMIDT MATYÁS Bogáros, (Torontál megye).

TANÁCS és SEGÍTSÉG!

azoknak, akik bármily okból támadt emésztési zavarokban, gyomorégésben, savtúltelgésben, székrekedésben és gyomorfájásban és ezekkel kapcsolatos bajokban szenvednek gyógyulást hoznak a már több mint 30 év óta bevált

BRÁDY-féle GYOMOR-CSEPPEK

ezelőtt Máriacelli cseppek. Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K. 1.60, kis üveg —.90 fillér. 6 üveget K. 5.80, 3 nagy üveget K. 5.30, beküldése után küld franko.

BRÁDY K. gyógyszerháza a „Magyar Király”-hoz Bécs, I., Fleischmarkt 2., Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra, s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK és HITELSZÖVETKEZET

az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét, hogy VIII. József-körut 28. sz. (Bérkocsis-utca sarok,) valamint VI. Ferenciek-tere 1. sz. (Királyi bérpalota) ujonnan átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére; raktárunk mely legnagyobb az országban, a leg-egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű, művészek által tervezett és szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll.

Teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk, minden darab jótállás mellett adatik el.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület- és műlakatos Tapolca, Arany János-utca, a zárdakert átellenében.

Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és vaskapukat.

Elfogad szivattyus utak fellállítását és javítását, borfejtő, szénkénegező és permetező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

Állandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és permetező gépreseket. Elfogad mindenféle mérlegjavítást.

Osram égők a legolcsóbb áron!

PAUK VILMOS

vaskereskedése

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagyválasztékú raktárát, Nechwile Ferenc szabadalmazott »AUSZTRIA« permetező egyedül készítőjének főraktára, továbbá önműködő Rákóczy, légnymásu, Mayrath és Eclier vermöre permetezők, melyeket gyári áron boesátok rendelkezésre.

Szénkénegezők, (Egyszerűség.) Borszivattyúk, bortömlők, (Heinrich rendszer.) Ékek, Kayser varrógépek golyós csapágygyal továbbá a legnagyobb választék

szőlőprésekből, Lüttich és Pieper vadászfegyverekből; mindennemű gazdasági és szőlőszeti gépekből.

Nehéz I. rendű »AUSZTRIA« permetezőkhöz mindennemű géprezsz kapható. Állandó nagy raktár használt vasuti sinekből és vasgerendákból.

Ugyanitt egy jó házból való fiatal tanoncznak felvétetik.

Eladó 4 drb. kitűnő kályha

Meidinger

Bővebbet

a KIADÓHIVATAL.

Nyomatott Löwy B. gyorsajtóján Tapolczán.

Gyulakeszi (Csobáncz) hegyi

szőlőm család körülmények miatt eladó.

Bővebbet

Fodor Mihályné, Káptalantóti.

Eladó ház.

Park-utca 1 sz. alatt Hirsch Lipót ur háza mellett épült új házat más vállalkozás miatt

ELADOM.

A házban 3 lakószoba, fürdőszoba, konyha, kamra és pince van.

Bővebbet a tulajdonos

Pressing Gábor.